

Mùa Xuân Hoa Kỳ

Ngọc Hạnh

Mới hơn 6 giờ nắng đã xuyên qua cành lá, chim hót líu lo, sân cỏ, khóm hoa còn ướt đẫm hơi sương. Trời xanh trong vắt. Sau khi thưởng thức cốc nước ấm, Vân khoác thêm cái áo dài tay, chuẩn bị bộ vòng quanh trong xóm. Cô Mỹ trắng Cindy đổi diện nhà Vân đã chạy được mấy chục vòng xe đạp rồi. Ngày nào cô cũng đi xe đạp cả ½ tiếng xong mới lái xe đi làm việc. Vân không đi làm nhưng cũng đi bộ sớm cho mát và vắng người vì đến khoảng 9-10 giờ là có nhiều người đi trên lề đường, phải tránh né hay chuyện trò mất thì giờ. Họ đẩy xe cho con đi dạo, dắt chó đi vệ sinh hay cũng chăm rãi đi bộ như Vân. Dự báo thời tiết cho biết hôm nay 82 độ F nhưng buổi sáng vẫn hơi lạnh lạnh, tốt nhất là nàng mang theo chiếc áo dài tay.

Vân không được đi nhiều nơi tại xứ Cờ Hoa này nhưng riêng vùng Hoa thịnh Đốn nàng thích mùa Xuân vì khí hậu, cảnh vật thật tuyệt vời. Nhà nhà sân cỏ xanh mướt, lá non đầy cành, nơi nơi hoa đủ màu xanh đỏ, tím vàng, tươi thắm rực rỡ. Những cành cây khẳng khiu trụi như chết khô vào mùa Đông lạnh lẽo nay đã hồi sinh, ra hoa ra lá. Tạo hóa thật nhiệm màu, con người dù văn minh đến đâu cũng không theo kịp:

*Xuân của đất trời Xuân đi rồi đến,
Xuân của loài người, Xuân đến rồi đi*
Ngọc Dung

Nếu con người cũng hồi sinh như cây cỏ thì chỗ đâu chứa cho hết, Vân trầm nghĩ.

Xuân về, các tư gia, các công viên cũng hấp dẫn vui mắt hơn nhiều: hết mùa hoa đào đến hoa uất kim hương, dogwood, hoa đỗ quyên... Cảnh vật xinh đẹp, khí hậu ôn hòa, không khí trong lành, đi bộ ngắm cảnh trời xanh gió mát không khí tươi vui thật thích thú và thoải mái. Tuy nhiên đôi khi cũng có những hôm trời mưa, âm u cả ngày. Những hôm đó Vân ở nhà không đi bộ. Mưa tháng Tư đến tháng Năm có hoa đẹp. Nếu không mưa cảm chắc là cỏ sẽ kém xanh và hoa sẽ không đẹp rực rỡ dù bỏ công tưới nước hàng ngày. Mùa Xuân và mùa Thu đẹp nhất trong năm vì mùa Hạ nóng quá và mùa Đông lạnh tái tê.

Theo Vân biết thì Cựu Kim Sơn mùa nào cũng đẹp. Mùa Hè không thấy nóng và mùa Đông không quá lạnh, phong cảnh cỏ hoa mùa nào cũng rực rỡ, xanh tươi, con đường Lombard uốn khúc đầy hoa hồng to nhiều màu sắc, cây cầu Golden Gate thơ mộng nổi tiếng cả nước (hay năm châu?), vườn thực vật cỏ hoa xanh tươi suốt bốn mùa, thêm xe điện có dây kéo (cable car) đặc biệt lạ mắt chuyên chở hành khách tiện lợi không thua gì xe buýt ở Washington DC. Ngày nay không biết loại xe này có còn tồn tại hay đã thay thế bằng loại xe khác?

Đất lành chim đậu đồng bào Việt Nam cư ngụ vùng Cali nhiều nhất so với các tiểu bang khác. Có lẽ các địa phương mỗi nơi có mỗi đặc điểm nhưng Vân chưa đặt chân đến không dám lạm bàn. Chị bạn thường đi chung với Vân bảo: “*Đất nước Hoa kỳ phi nhiêu, cỏ cây tươi tốt, thiên nhiên ưu đãi còn Phi Châu đất đai khô cằn, trẻ con, người lớn thiếu ăn, không đủ dinh dưỡng gầy ốm tong teo...*” Tôi nghĩ chị nói thật vì chị đã theo con làm việc Phi Châu và ở đó cả năm.

Vân chợt nhớ sau 1975 có thời gian gia đình Vân như các gia đình khác Saigon cũng thiếu ăn. Không dám mua thực phẩm và trong tuần lễ ăn mì thay cơm 1 hay 2 lần. Phường khóm bán nhu yếu phẩm, thức ăn tùy theo số người nhiều ít trong gia đình (theo hộ khẩu). Ai ăn khỏe thì thiếu và ai không thích ăn mì thì đổi cho nhau lấy tiền mua gạo ăn. Mì do bột mì viện trợ Mỹ còn lại và trong xóm có các cô gái tham gia tổ mì sợi thì khỏi làm công tác lao động khác. Thời gian đó cũng hãi hùng cho số lớn gia đình miền Nam, quân nhân, công chức... Các ông và số nhỏ quý bà đi tù cải tạo, con cái thiếu thốn nheo nhóc nhất là những người có con mọn hay chỉ có chồng là người duy nhất đi làm kiếm gạo nuôi cả gia đình.

Ông Xã yêu quý của Vân cũng đi tù, chắc tại số vì khoảng 20 tháng tư 1975, anh cả Vân có phương tiện di tản rủ đi nhưng anh Xã từ chối. Bà nội các cháu già yếu, xa quê hương biết chừng nào mới có cơ hội trở về thăm cụ. Thôi thì đành. Sau đó anh Xã phải đi tù cải tạo và khoảng 4 tháng sau Vân và con trai 13 tuổi, 3 giờ sáng lục đục thức dậy đón xe đò đi thăm nuôi anh. Vài năm sau anh được thả nhưng phải về thôn quê sinh sống "lao động", không được ở thành phố. Vân thán thán, với sự đồng ý Hiệu trưởng, nhờ đồng nghiệp đứng lớp dạy giùm, đến phường khóm xin giấy phép đi thăm anh Xã.

Từ Saigon đi xe đò chật như nêm, Vân đi về đến tỉnh nhỏ còn phải đi xe lỏi thêm ½ tiếng mới đến nơi anh Xã cư ngụ. Đường xa có khi xe bị hư nằm ụ, sửa xong cà rịch cà tàng tới tỉnh trời đã tối, không còn xe lỏi. Vân phải ngủ nhờ nhà bà con ngoài chợ, sáng hôm sau mới vào tới làng. Đêm ấy kể như anh Xã mất ngủ, lo lắng, mong chờ... Tình trạng kéo dài cả năm. Vân một lòng mang ơn đa tạ các đồng nghiệp như anh Hối, chị Bích Hà... đã thay Vân đứng lớp thời gian Vân đi thăm anh Xã ở thôn quê. Về sau trường thiếu thầy giáo, anh Xã được trở về với phần trắng bảng đen như cũ. Nhưng một số lớn học trò từ miền Bắc vào ra mặt không nể nang gì ông thầy "ngụ".

Anh Xã có ý định vượt biên từ ngày mới ra khỏi trại tù, nguy hiểm cũng mặc kệ. Phường khóm công an thường đến gõ cửa khám nhà vào lúc giữa đêm, đi từ cửa trước ra nhà sau, tìm tòi cái gì họ không nói làm sao biết? Ai dám bảo đảm anh không bị tù lần nữa? Thôi thì tìm đường vượt biên cho chắc ăn. Đi hụt 2 lần, mất tiền nhưng may không bị bắt. Lúc anh Xã đi tù, bà Nội buồn và lo, nếu vượt biên thành công có lẽ Cụ cũng yên tâm thôi. Ngoài ra cháu trai rồi sẽ đến tuổi đi nghĩa vụ đánh Campuchia là điều bà Nội và gia đình lo lắng. Lúc Vân kể chuyện vượt biên với cô bạn thân, sau này là chủ nhiệm tờ báo Phụ Nữ ở Cali, chị bảo, "*bạn nên đi, quê hương không còn hợp với bạn nữa, còn mình như con dao phay, thái cũng được, băm cũng được... Chúc bạn thành công*", lần ấy mình thành công thực vì đi bán chánh thức do nhà nước tổ chức, cảm ơn lời chúc lành của chị.

TÌNH BẰNG HỮU

Vân muốn đi mà không đủ tiền. Xé lẻ để anh Xã và con trai đi trước thì anh Xã không đồng ý, anh nói đi cùng để chìm tàu thì chết một lúc cho có bạn. Một hôm bạn anh Cả của Vân nghe tin anh Xã về Saigon đi dạy đến thăm. Trước anh là chủ hãng nhập cảng đồ phụ tùng, và vỏ ruột xe hơi đường Trần hưng Đạo. Khi chờ đồ phát phối các công sở, Quân miền Bắc vào Nam, anh chị hiến cửa tiệm cho Đảng và Nhà nước, chờ giấy tờ bà con bảo lãnh đi Pháp, anh còn căn nhà 3 tầng để ở nhưng đồ đạc lớp bán lớp cho nên cũng gần như trống trơn. Thế mà cũng bị công an đến đuổi mọi người đi ra và tịch thu nhà, chỉ được mang theo cái túi sách nhỏ đựng quần áo mà thôi. Anh chị đến ở nhờ nhà người thư ký cũ của hãng.

Khi biết anh Xã và Vân muốn vượt biên nhưng không đủ tiền, chiều hôm ấy anh chị trở lại và mang cho Vân 20 lượng vàng, đủ cho 2 cha con vượt biên. Vân không biết anh chị vay mượn hay trước đây đã cất dấu ở đâu. Anh khuyên anh Xã và con trai đi trước để trường hợp thất bại quay về còn nhà để ở. Nếu đi cùng một lúc công an sẽ tịch thu nhà, rủi bị bắt trở về sẽ trở thành người vô gia cư vì không còn nhà. Vàng thì đến xứ tự do làm việc sẽ có tiền trả lại anh chị, bao giờ cũng được, nếu không có cũng không sao, kể như quà tặng.

Anh chị đông con, 5 người, giờ là đã là người vô gia cư. Lòng hảo tâm của anh chị làm Vân cảm động và ghi ơn nhưng Vân không dám nhận vì anh không phải ruột thịt họ hàng chi. Anh chị cho biết anh còn nhiều bà con ở Saigon nên không lo đói. Vài ngày sau có chủ tiệm vàng quen ở Mỹ tho lên Saigon tìm rủ anh Xã và Vân đi bán chánh thức, chuyển đi do nhà nước tổ chức nên không lo bị gạt. Người lớn 16 lượng, trẻ ½ giá. Ông bà sẽ ứng trước, đến nơi trả lại sau, như là cất tiền giùm vì ông bà không thể đem một số vàng lớn theo được. Ông đã rủ được vài bà gia đình quen biết tin cậy rồi. Anh Xã và Vân bằng lòng liền và mời anh chi L. đến nhà gọi trả lại 20 lượng vàng. Anh L. tặng anh Xã cái đồng hồ anh đang cất trong túi, phòng xa khi cơ nhỡ. Thật vậy, đến đảo Hải Nam, Vân bán đồng hồ lấy tiền mua thêm thức ăn.

*Vàng ròng trả lại, nghĩa nằm lòng,
Tay trắng không nhà vẫn hảo tâm.
Chẳng phải họ hàng nhưng bạn hữu,
Một miếng đói lòng bằng gói no...*

VƯỢT BIÊN

Cả nhà lên Biên Hòa từ đêm trước để sáng hôm sau xuống tàu rời xa quê hương. Các con đến thăm bà Nội như bình thường, cầm đũa nào khóc hay mũi lòng, không cho bà biết đi vượt biên. Tàu lã ra chở 700 người nhưng nhét 1400 nhân mạng. Khi đi có mấy công an đưa tiền và cầm cái hộp giấy cho bà con bỏ tiền VN vào vì mấy ông đó cho là qua xứ lạ tiền VN vô dụng. Có người để tiền lại có người cầm theo luôn.

Lên tàu gia đình nào đến trước thì được ở trên boong tàu mát mẻ, ai đến sau phải xuống dưới hầm thì rất ngột ngạt. Tàu không đủ chỗ nằm phải ngủ ngồi. Thức ăn, nước uống hạn chế. Có người say sóng nôn mửa tùm lum. Trẻ con, người già bị ốm. Có 1 người té xuống biển mất tích, ban đêm, biển rộng biết đâu mà tìm. Vài ngày lại thấy tàu biển chạy vòng tròn, vòng tròn mấy vòng, bà lão, em bé...chết vì say sóng, bệnh tật... Họ làm lễ "thủy táng" người chết. Khi tàu đến Hongkong họ bắt mọi người gội đầu với thuốc sát trùng trước khi vào trại. Không tắm gội hàng chục ngày trên tàu hầu như người nào cũng có chí, hôi hám....

TRẠI TỊ NẠN HONG KONG:

Gia đình Vân ở trại tị nạn Hong kong 6 tháng trước khi được đi định cư tại Hoa kỳ. Ai định cư ở Pháp hay Úc thì nhanh hơn, có thể 3 hay 4 tháng là rời trại tị nạn. Các hãng xưởng bên ngoài vào trại tìm người làm công việc ráp các món đồ chơi, các vật dụng bằng nhựa theo lối dây chuyền, 15 tuổi là được nhận. Đối với người tị nạn, Hong kong là thiên đường. Cao ốc san sát dọc theo con đường, thức ăn nấu chín, trái cây ngon lành bán la liệt bàn đầy vỉa hè giá phải chăng. Ra khỏi cổng trại tị nạn là có xe bus hai tầng đưa đi khắp nơi, lên núi, vào thị trấn, ra bãi biển, giá vé thấp vì chỉ người bình dân dùng. Metro và trạm metro rất sạch sẽ tiên nghi, sạch hơn là trạm metro Nữ Ước. Người tị nạn ra vào trại thoải mái nhưng không được vắng mặt ban đêm. Anh Xã yêu quý của Vân không đi làm mà dạy Anh Văn cho trẻ em trong trại, được học trò rất quý mến. Ngoài ra anh còn điền đơn, thông dịch cho bà con kém Anh ngữ.

Ở trại tị nạn lâu ngày có chuyện tình cảm nam nữ nảy nở... Có người đã có gia đình vợ con còn dinh liú yêu thương gái độc thân và chuyên ghen tuông xảy ra om sòm, ban trật tự phải can thiệp. Tị nạn bao gồm người Tàu, người Việt miền Nam và cả miền Bắc, họ trốn đi từ Hải phòng nên đến Hong kong nhanh hơn nhóm tàu của Vân. Ngoài ra có các cô độc thân ra ngoài đi làm, ăn diện yếu điệu thực nữ trông vui mắt nhưng là đề tài bàn tán cho quý bà nội trợ nhiều thì giờ dư trong trại. Nếu Vân biết viết tiểu thuyết sẽ có lắm đề tài...

ĐỊNH CƯ HOA KỲ:

Gia đình Vân rời Việt Nam vào tháng 4, đến Hoa kỳ vào tháng 12 vào lúc vợ chồng cô em có việc vắng nhà. Anh giáo sư TQQ, bạn gia đình cô em mặc áo khoác dày và dài ra phi trường đón về nhà, người vợ thì đưa đi siêu thị mua sắm những thức lặt vặt cần thiết. Xin cảm ơn hai ông bà. Đường phố trắng xóa toàn là tuyết chưa tan từ trận tuyết ngày trước, vắng vẻ, buồn hiu so với Hongkong lúc nào cũng đông đúc, nhiều xe và người. Đường vắng, đất lạnh nhưng tình nồng.

Vân ở chung với vợ chồng người em cho đến khi có việc làm tử tế, có lợi tức vững vàng mới dọn ra riêng, có thể cả năm hay hơn. Bà cụ mẹ chồng cô em vui tính, có người chuyện trò, cụ thích lắm. Cụ bảo cả nhà bận bịu người lớn đi làm, trẻ con đi học, nhà vắng quá. Cụ chỉ làm bạn với cái radio tiếng Việt và xem phim bộ. Cuối tuần cả nhà mới xum họp và được con đưa đi đây đó hay đánh chẵn với các bạn già.

Đi chợ Mỹ cụ nói tiếng Việt tình queo. Có hôm đi chợ Safeway, cậu Mễ trong siêu thị định mang thùng cam đi nơi khác. Cụ giữ tay cậu ấy lại bảo "họm cho tau chọn mấy quả đã". Thế là cậu ấy dừng lại chờ cho Cụ chọn

xong mới đem đi nơi khác. Lúc mới đến Mỹ con trai có đưa Cụ đến nhà thờ để học tiếng Mỹ nhưng sau đó Cụ chê, bảo “*Nó nói uốn lưỡi như người nói giọng, tau không bắt chước được*” Từ đó cụ không đi học nữa nhưng cụ vẫn nhớ tên đường theo cách riêng để chỉ các cháu khi chúng đi sai.

Tóm lại nước Mỹ thật tuyệt vời, là mùa Xuân đem tươi vui không những cho vạn vật cỏ cây mà cho cả những người đến từ các quốc gia khác. Họ đi học khỏi đóng tiền mà lại được tiền. Người già lãnh tiền trợ cấp hàng tháng, bệnh tật được sở xã hội mướn người chăm nuôi. Có người đưa đi bệnh lúc ốm đau khỏi mất tiền. Các phụ nữ độc thân, nghèo có con mọn được chánh phủ cho tiền nuôi con hàng tháng và có nơi giữ trẻ để người Mẹ tiếp tục đến trường. Giáo chức người Mỹ ân cần, tận tâm, dân Mỹ đúng giờ, tự trọng. Tôi chưa thấy người Mỹ làm việc bô bác, dối trá dù là người lao động như thợ điện, thợ sửa ống nước ...

Nước Mỹ là thiên đường của người tị nạn, là ước mơ, mùa Xuân của những ai hiêu học, cầu tiến...Có lẽ các nước văn minh khác cũng tốt đẹp như Hoa kỳ nhưng tôi chỉ biết Hoa kỳ như người mù sờ voi. Cầu mong các quốc gia trên thế giới đều được sung túc, tiện nghi và giàu lòng nhân ái như Hoa kỳ để những người tị nạn kém may mắn có nơi nương tựa, có cơ hội làm lại cuộc đời.

Mùa Xuân 2017
Ngọc Hạnh